ECLI:LV:AT:2024:0411.A420206821.17.L
Lieta Nr. A420206821, SKA-290/2024
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2024.gada 11.aprīlī

[1] Senātā saņemta pieteicēja /pers. A/ kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 13.jūlija spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicēja pieteikums par Siguldas novada pašvaldības domes 2021.gada 17.jūnija lēmuma (sēdes prot. Nr. 8, 20. §) atcelšanu. Ar minēto lēmumu atstāta negrozīta trešajai personai /pers. B/ izdotā būvatļauja dzīvojamās ēkas jaunbūvei /adrese/.

Apgabaltiesa pievienojās rajona tiesas sprieduma motivācijai un atzina būvatļauju par tiesisku.

[2] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa nav vērtējusi būvatļaujas atbilstību Siguldas novada pašvaldības domes 2012.gada 29.augusta saistošo noteikumu Nr. 21 „Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam Grafiskā daļa un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 909. un 910.punkta nosacījumiem. Pieteicējs citējis minētās tiesību normas, norādot, ka jaunbūvēm harmoniski jāiekļaujas kultūrvēsturiskajā ainavā, respektējot tās apbūves tradīcijas (būvapjomus, siluetu, proporcijas). Konkrētas jaunbūves apdares materiālu izvēlas, vadoties pēc zonā dominējošās apbūves un blakus esošās apbūves kontekstā. Nav pieļaujama liela izmēra, monolītu, vienmuļu apjomu ar vienkāršotām formām un daļām veidošana. Pieteicējs uzskata, ka no projektētās jaunbūves rasējuma redzams, ka plānotā jaunbūve neatbilst šiem nosacījumiem.

Vispirms senatoru kolēģija norāda, ka Siguldas novada pašvaldības domes 2012.gada 29.augusta saistošajos noteikumos Nr. 21 „Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam Grafiskā daļa un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", kas bija spēkā būvatļaujas izdošanas laikā, minēto punktu nebija. Pieteicēja norādītās tiesību normas atrodamas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, kas pieņemti sakarā ar grozījumiem Siguldas novada teritorijas plānojumā, kas izdarīti ar Siguldas novada pašvaldības domes 2021.gada 23.septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 20 „Grozījumi Siguldas novada pašvaldības domes 29.08.2012. saistošajos noteikumos Nr. 21 „Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam Grafiskā daļa un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi"". Līdz ar to šie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nebija spēkā laikā, kad tika izdota un atstāta negrozīta strīdus būvatļauja, un attiecīgi tiesai minētās tiesību normas lietā nebija jāpiemēro.

Tajā pašā laikā no apgabaltiesas sprieduma redzams, ka tiesa ir vērtējusi pieteicēja argumentu par kultūrvēsturiski izveidojušos ainavu kopsakarā ar lietā piemērojamo Siguldas novada pašvaldības domes 2012.gada 29.augusta saistošo noteikumu Nr. 21 „Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam Grafiskā daļa un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 90.punktu (novada teritorijā aizliegta jebkura darbība, kas izmaina kultūrvēsturiski izveidojušos ainavu, ekoloģiskas un estētiskas nozīmes ainavas elementus vai samazina bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko stabilitāti, ir pretrunā ainavu aizsardzības un teritorijas plānojuma mērķiem vai izraisa nevēlamas pārmaiņas dabas procesu norisēs, kā arī kultūrvēsturiskās vides un ainavu telpiskajā struktūrā).

Apgabaltiesa, ņemot vērā pievienošanos rajona tiesas sprieduma motivācijai, norādīja, ka teritorijas plānojums konkrētajā vietā pieļauj mazstāvu dzīvojamās ēkas būvniecību, kas nozīmē, ka pašvaldība konceptuāli ir izvērtējusi, ka šāda būvniecība neapdraudēs novada kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu. Tiesa arī konstatēja, ka pieteicējs nav norādījis, ka trešās personas plānotā būvniecība nebūtu saskanīga ar vēstures gaitā izveidojušos pilsētvidi vai ka tai būtu raksturīgi šai videi acīmredzami neiederīgi arhitektoniskie vai ēkas vizuālā tēla risinājumi. Arī kasācijas sūdzībā pieteicējs to nav pamatojis, vien norādījis, ka tiesa nav aplūkojusi būvniecības ieceres atbilstību konkrētās Siguldas pilsētas daļas vēsturiskajai apbūvei, kā arī nav vērtējusi, kā ir veidojusies konkrētā teritorija, kāda apbūve tai raksturīga. Šādi vispārīgi argumenti liecina vienīgi par pieteicēja neapmierinātību ar trešās personas būvniecības ieceri, nevis pamato tās neiekļaušanos esošajā kultūrvēsturiskajā ainavā. Tiesa šajā ziņā pamatoti norādīja, ka ainavas kā novada identitātes, kultūras un dabas mantojuma vērtības aizsardzība nenozīmē pilnīgi nemainīgas ainavas saglabāšanu.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka 2023.gada 11.maija iesniegumā pieteicējs vērsis apgabaltiesas uzmanību uz nepieciešamību vērtēt būvatļaujas atbilstību Civillikuma 1189.panta un 1187.panta 2.punkta prasībām, jo jaunbūvi paredzēts būvēt 8,68 m augstumā. Taču senatoru kolēģija no lietas materiāliem konstatē, ka minēto iesniegumu atteikts pievienot lietas materiāliem, jo tas iesniegts pēc tiesneša noteiktā termiņa. Līdz ar to pieteicējam nav pamata sagaidīt, ka tiesa vērtēs iesniegumā norādītos argumentus. Pieteicējs kasācijas sūdzībā arī nav paskaidrojis, kāda minētajām tiesību normām varētu būt ietekme uz izskatāmo lietu, ņemot vērā, ka tās attiecas uz ēku servitūtiem (augstākas būves tiesības un skata tiesības), un zemesgrāmatā šādi servitūti nav reģistrēti. Senatoru kolēģija norāda, ka vispārīgas atsauces uz tiesību normām bez sasaistes ar tiesas spriedumu un bez pamatojuma, kā izpaužas šo tiesību normu pārkāpumi un kāda tiem var būt ietekme uz lietas rezultātu, nevar būt pārbaudes priekšmets kasācijas tiesvedības ietvaros.

[4] Kasācijas sūdzībā arī pausti iebildumi, ka apgabaltiesa bez jebkāda pamatojuma noraidījusi pieteicēja lūgumus pieaicināt asoc.prof., dr.ģeol. /pers. C/ kā *amicus curiae* viedokļa sniegšanai; pieaicināt Dabas aizsardzības pārvaldi un Valsts vides dienestu kā iestādes atzinuma sniegšanai; noteikt lietā ekspertīzi; skatīt lietu mutvārdu procesā.

Senatoru kolēģija norāda, ka apgabaltiesa ir izlēmusi pieteicēja lūgumus un spriedumā ir skaidrojusi, ka lietas izskatīšanai mutvārdu procesā nav pamata, jo faktiskie apstākļi ir skaidri, strīds ir par to vērtējumu un piemērojamo tiesību normu interpretāciju, secīgi lietas materiāli ir pietiekami, lai izskatītu lietu rakstveida procesā. Tāpat tiesa nesaskatīja nepieciešamību pieaicināt un uzklausīt tiesas sēdē /pers. C/, Valsts vides dienestu un Dabas aizsardzības pārvaldi. Tiesa arī nesaskatīja nepieciešamību noteikt ekspertīzi, jo pieteicēja iebildumus tiesa var izvērtēt bez eksperta atzinuma. Rajona tiesa, kura sprieduma motivācijai apgabaltiesa pievienojās, arī atzina, ka /pers. C/ pieaicināšanai sniegt viedokli kā *amicus curiae* nav pamata, jo zinātnieka sniegtais viedoklis tiesai jau ir darīts zināms viņa atzinumā, ko pieteicējs iesniedzis lietā.

Pieteicējs uzskata, ka, tikai uzklausot lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus par konkrētās lietas faktiskajiem apstākļiem, kā arī uzklausot tiesas sēdē /pers. C/, Dabas aizsardzības pārvaldes un Valsts vides dienesta pārstāvjus, tiesai iespējams vispusīgi un objektīvi izvērtēt lietas faktiskos

apstākļus un sniegt par tiem juridisku pamatojumu. Tomēr pieteicējs kasācijas sūdzībā neko vairāk nav paskaidrojis par to, kādus paskaidrojumus pieteicējs varētu sniegt mutvārdos, ko pieteicējam nebija iespējams sniegt rakstveidā, un kā minētās personas un iestāžu pieaicināšana un uzklausīšana tiesas sēdē varētu ietekmēt tiesas secinājumus par būvatļaujas tiesiskumu. Tiesa ir ņēmusi vērā /pers. C/ atzinumu kā pierādījumu lietā, vērtējot jautājumu par strīdus būvniecības ietekmi uz zemes nogruvuma riskiem kontekstā ar to, ka plānotā apbūve atbilstoši teritorijas plānojumam ir gravu veidošanās riska zonā. Kasācijas sūdzībā nav norādīti argumenti par to, ka tiesa būtu pieļāvusi kādas kļūdas šajā vērtējumā.

[5] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Lietā nav risināmi sarežģīti tiesību jautājumi, kuru dēļ kasācijas tiesvedībai būtu nozīme judikatūras veidošanā. Līdz ar to kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /pers. A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 13.jūlija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Meldere Senatore Dz. Amerika Senatore I. Višķere